

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Філологічний факультет

М.П. ПЕХА

"Історія української літературної критики"

*Методичні рекомендації до проведення практичних занять
для студентів денного відділення філологічного факультету*

(спеціальність "УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА")

**Одеса
«Одеський національний
Університет»
2011**

**Методичні рекомендації до проведення практичних занять з курсу
«Історія української літературної критики».**

Методика проведення практичних занять орієнтована на активізацію процесу самостійного осмислення і тлумачення, на творче обдумування історичного і текстуального матеріалу.

В методичні рекомендації входить список літератури до всього курсу «Історія української літературної критики».

Укладач:

М.П. ПЕХА,

кандидат філологічних наук, доцент

Рецензенти:

Н.М. Шляхова,

доктор філологічних наук, професор

М.В. Пащенко,

кандидат філологічних наук, доцент

Друкується за рішенням Вченої ради
філологічного факультету ОНУ.
Протокол № 5 від 25 березня 2010 р.

Передмова

Завданням курсу «Історія української літературної критики» є формування у студентів знання основ літературної критики, вироблення у них навичок літературно-критичної діяльності, удосконалення навичок сприйняття й осмислення конкретного літературного твору и всього літературно-художнього процесу. Важливим завданням є з'ясування природи літературної критики, її методів, жанрів, функціонально-стильових різновидів, спрямування самостійної роботи студентів на вивчення кращих зразків літературно-художньої критики. Актуальним для студентів філологічного факультету є можливість оволодіти методикою аргументації своїх висловів про ідейно-естетичні особливості твору, індивідуальний стиль автора, удосконалити естетичний смак.

На практичні заняття з курсу "Історія української літературної критики" виносяться теми, які, на наш погляд, є найбільш важливими в розумінні історичного розвитку, становлення і функціонування літературної критики. Явища літературної критики розглядаються з точки зору їх феноменального осмислення. Літературна критика осмислюється як конкретна наука, тому вживається термін літературно-наукова критика, а не літературно-художня, як це прийнято в вітчизняному теоретичному дискурсі. Важливим моментом розуміння феномену явища є розгляд літературно-критичної діяльності як літературної творчості взагалі, а тому в питаннях, що виносяться на обговорення першого практичного заняття "Літературна критика як наука" є акцентація проблеми асоціативного і образного мислення критика. Таким чином, метою першого практичного є спроба осмислення результату літературно-критичної діяльності і як наукового явища, яке підпорядковане певним законам і правилам і тому є науково регламентованим; і як явища, яке є самодостатнім для розгляду його незалеж-

но від емпіричного джерела. Літературно-критична діяльність є результатом і наукового, і художнього осмислення дійсності.

Проблематика другого практичного заняття пов'язана з діахронічним розглядом питання становлення і розвитку літературної критики, присвячена філософам-літературознавцям античності - Платону і Арістотелю, які заклали підвалини філологічної теоретичної думки взагалі і обґрунтували основні концептуально важливі положення літературно-критичної діяльності. "Поряд з поетами обов'язково повинні діяти люди, у функції яких не входить творити різні міфи, але їм достатньо знати, якими повинні бути основні риси поетичної творчості і не припускати їх викривлення", - писав Платон.

Питання, що виносяться на обговорення другого практичного заняття пов'язані як із знанням загальноісторичних моментів, так і з конкретною роботою над текстами першоджерел - праць Арістотеля і Платона. Саме цей конкретний аналіз і методичне, вдумливе трактування тексту філософів античності створює можливість отримання студентами навичок критичної методи прочитання тексту, який підлягає вивченню і осмисленню.

Тематика практичного заняття № 3 вводить студентів безпосередньо в український дискурс історії літературної критики, бо відноситься до вивчення літературно-критичних текстів перших українських поетик XVII ст. Головною метою цього заняття є необхідність показати, що розвиток вітчизняної літературно-критичної думки базується на світовому досвіді, він підпорядкований логіці розвитку світової науки, яка спирається перш за все на античну філософську спадщину. Перші українські латиномовні поетики також є частиною світового філологічного дискурсу і культури взагалі. З іншого боку, перші поетики пропонували для осмислення літературний матеріал нового, а не тільки античного часу. Вони по-своєму вносили цей матеріал і підтверджували наявність новочасного літературного

процесу, аналізували сучасні їм епічні і драматичні твори, прагнули наблизити їх до життя, надати їм природного, актуалізованого звучання. Тому перші українські поетики є важливим кроком у розвитку філологічної української науки. Важливим завданням цього практичного заняття, як і інших, є конкретне вивчення тексту праць авторів, які виносяться на обговорення.

Четверте і п'яте практичні заняття пов'язані з конкретними посталями вчених, внесок яких у розвиток української науково-критичної думки є безумовним і дуже вагомим. Метою і завданням занять є осмислення місця цих вчених у загально-культурному українському контексті, зв'язок ідей, розроблених вченими зі світовою філологічною думкою, безпосередня робота по інтерпретації, тлумаченню і розумінню літературознавчого тексту.

Шосте практичне заняття є оглядовим, узагальнюючим осмисленням стану сучасної літературної критики. Розуміючи, що будь-яке узагальнення базується на конкретиці, в питання, що виносяться на обговорення, входить огляд літературознавчих видань філологічного факультету Одеського університету, викладачі якого беруть активну участь в обговоренні літературознавчих проблем сучасності. Це дасть змогу студентам акцентувати свою увагу на науковій вагомості і значущості факультету, на якому вони вчаться, пишатися тим оточенням, в якому вони знаходяться, звернути увагу на те, що філологічний факультет, університет взагалі є частиною загальнокультурного дискурсу: українського і світового (матеріали Четвертого міжнародного конгресу україністів). Оглядові питання стосовно діяльності літературних критиків і літературознавців М. Павлишина, Г. Грабовича, С. Павличко мають на меті акцентуацію на конкретних посталях, які є представниками сучасного літературного процесу. Безумовно, вибір цих імен є суб'єктивним і необов'язковим для викладачів, які ведуть практичні заняття. Хоча,

на думку укладача цих методичних рекомендацій, вони є показовими для сучасного літературознавчого дискурсу і відтворюють певну картину новітнього літературно-критичного стану філологічної думки, тенденцій виходу української культури в світову культурну спільноту, і розширення, з іншого боку, українського внутрілітературного інтелектуального горизонту.

Таким чином, загальна мета кожного практичного заняття є показати діалектичний зв'язок розвитку української літературної критики зі світовою філологічною думкою, вплив цієї думки на ідеї вітчизняних вчених-філологів, і, з іншого боку, орієнтувати студентів на бачення індивідуальності, неповторності і вагомості українського інтелектуального надбання, значення української філологічної науки для всієї світової культури. Конкретний, детальний аналіз праць окремих літературних критиків і має на меті предметну розмову в доведені тези: вагомості і значущості української літературно-критичної думки.

Методика проведення практичних занять орієнтована на активізацію процесу самостійного осмислення і тлумачення, на творче обдумування історичного і текстуального матеріалу.

В методичні рекомендації входить список літератури до всього курсу "Історія української літературної критики".

ТЕМА № 1

"Літературна критика як наука"

Питання, що виносяться на обговорення:

I. Визначення літературної критики як науки. Предмет дослідження літературної критики:

а) літературна критика як хронологічний й суттєвий авангард літературознавства;

б) явища поточного літературного життя і літературна спадщина минулого як матеріал студіювання літературної критики.

II. Функції і завдання літературної критики. Поліфункціональний характер літературно-критичної діяльності:

а) аналіз літературних явищ, узагальнення їх;

б) витлумачення художніх творів та літературних явищ взагалі;

в) популяризація найкращих взірців художньої літератури, виховання естетичних смаків читачів;

г) формування ідейно-естетичних програм літературних напрямків, стилів;

д) з'ясування характеру, закономірностей літературного процесу, місце в ньому окремих письменників та художніх творів;

є) оціночний характер літературно-критичної діяльності (критика - від грецького "kritike" - мистецтво розбирати, оцінювати).

III. Критика як літературна творчість:

а) питання асоціативності і образності мислення критика ("Критика стає мистецтвом тоді, коли аналізуючи відображувану в художніх образах і картинах дійсність, сама починає відображати її в таких самих образах і картинах", О. Уайльд);

б) значення особистості критика, вміння розуміти й інтерпретувати "мову" художника, виражати себе, свою індивідуальність.

IV. Проблеми періодизації української літературної критики:

а) критерії створення періодизації літературознавства і літературної критики (часовий, методологічний);

б) періодизації Л. Т. Білецького, Д. Чижевського, М. Наєнка.

V. Жанри літературної критики:

а) принципи розподілу критичних жанрів за об'єктами дослідження:

- твір, автор, літературний процес;
- різниця інтерпретацій, рівень теоретичності в "ланцюгу": факт - інтерпретація - теорія;

б) рецензія як літературного-критичний жанр і пов'язані з нею проблеми (співтворчості, інтерпретації, тлумачення, критичного прочитання).

Авторитетність і монопроблемність рецензії;

в) жанр творчого портрету;

г) стаття. Науковість як головний критерій написання наукової статті. Критична стаття, теоретична стаття, полемічна стаття-огляд.

Список основної літератури

1) Бернштейн М. Д. Літературна критика. // Історія української літератури: У 8 т. — К., 1968. — Т. 3. — с. 82-111.

2) Брюховецький В. С. Специфіка і функції літературно-критичної діяльності. — К., 1986.

3) Брюховецький В. С. Критика в сучасному літературному процесі. — К, 1985.

4) Бочаров А. Г. Жанри литературно-художественной критики. Лекції. М., 1982.

5) Методологические проблемы современной литературной критики. — М., 1976.

Список додаткової літератури

- 1) Гром'як Р. Методологічні основи літературно-художньої критики. // Давнє і сучасне. — Тернопіль, 1997. — с. 116-130.
- 2) Шаховський С. М. Критика і літературний процес. Нарис. — К., 1976.
- 3) Сучасна наука про літературу. Деякі методологічні аспекти: Зб. наук, праць. — К, 1985.
- 4) Брюховецький В.С. Силове поле критики. — К., 1984.

Тексти для обов'язкового опрацювання

1. Франко І. Вступні уваги про критику. // Із секретів поетичної творчості. - Зібр. праць: У 50 т. — К., 1980. – Т. 16.
2. Куліш П. Характер і завдання української критики. // Твори: у 2т. — К., 1989. — Т. 2.
3. Еліот Томас Стернз. Функція літературної критики. // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття. — Львів, 1996. — С. 65-73.
4. Грабовський П. Дещо про творчість поетичну. // Зібр. тв. у 3 т. — т. 3.

ТЕМА № 2

"Літературно-критична думка Античності. Ідеї Платона і Арістотеля"

Питання, що виносяться на обговорення:

I. Перші спроби літературно-критичної діяльності вчених давньої Греції:

- а) Герменевтика (або екзегетика) як початкова форма критики;
- б) Аристарх і його принципи літературно-критичної праці; основи текстології;
- в) епос Гомера як предмет дослідження перших тлумачів і критиків літературних текстів (Зоїл, Аристарх).

II. Внесок ідей Платона в світову літературну теорію:

- а) теорія надприродного походження мистецтва; алогічність, не-свідомість характеру мистецтва;
- б) мімесис (наслідування) як головний принцип літературної творчості;
- в) класифікація і розподіл літературних родів (діалог "Держава");
- г) виховне значення поезії.

III. "Поетика" Арістотеля як перша спроба науково - критичного синтезу і упорядкування літературної практики античного світу:

- а) історія "Поетики" в рукописах та перекладах;
- б) історико-нормативний характер "Поетики";
- в) основи поетичної творчості за Арістотелем;
- г) питання мімесису та катарсису в "Поетиці";
- д) визначення поняття "трагедія".

У. Значення праці Горация "Послання до Пізонів" ("Наука про поезію") в розвитку ідей античності.

Тексти для обов'язкового опрацювання

- 1) Арістотель. Поетика. // Теорія драми в історичному розвитку. — К., 1950.
- 2) Платон. Держава. Апології. Іон. // Платон. Діалоги. — К, 1998.

Список основної літератури

- 1) Білецький О. Передмова до "Поетики" Арістотеля. // Теорія драми в історичному розвитку. — К., 1950.
- 2) Древнегреческая литературная критика. — М., 1975. — с. 110-170.
- 3) Миллер Т. А. Аристотель и античная литературная теория. // Аристотель и античная литература. — М., 1978.
- 4) Аверинцев С. С. Античность и современность. — М., 1971.

Список додаткової літератури

- 1) Античная теория языка и стиля. Под общей редакцией О.М. Фрейденберг. — М-Л., 1936.
- 2) Зубов В. П. Аристотель. — М., 1963.
- 3) Ауэрбах Эрих. Мимесис. Изображение действительности в западноевропейской литературе. — М., 1976.
- 4) Льюис Дж. Г. Античная философия. От Евклида до Прокла. Главы: Платон. Аристотель. — Минск, 1998. — с. 26-121.

Теми для рефератів

- 1) Життя і твори Арістотеля.
- 2) Платон і Арістотель: учитель і учень.

ТЕМА № 3

«Місце перших українських поетик у розвитку літературної критики в Україні XVII-XVIII ст.»

Питання, що виносяться на обговорення:

I. Передумови й особливості формування української літературної критики:

а) нормативні і коментаторсько-тлумачні елементи "Изборника Святослава" (1073 - 1076), "Повісті минулих літ" (XI ст.);

б) перші оцінки методів літературної праці в "Слові о полку Ігоревім"; міркування з приводу двох способів творчого мислення;

в) спроби творення нового "зразка" і "закону"; протиставлення панівній традиції в "посланіях", "обліченнях" Івана Вишенського (початок XVII ст.).

II. "Мистецтво поетики" Феофана Прокоповича - як один з перших підручників з теорії поезії і прози в Україні:

а) орієнтація на античні зразки, ренесансні й поренесансні західноєвропейські підручники;

б) заперечення застою й консерватизму в літературі, утвердження нових, перспективних тенденцій розвитку науки про літературу;

в) пропаганда виховних, просвітительських функцій літератури.

III. Поетика Митрофана Довгалевського "Сад поетичний" як подальший крок у переборенні застарілих і консервативних норм художньої теорії:

а) орієнтація на аристотелівські традиції;

б) вплив тогочасних барокових традицій художньої практики на зміст і структуру поетики;

в) принципові новації Довгалевського, орієнтація на національну поетичну практику;

г) розширення можливостей інтерпретатора, критика в оцінці поетичного твору; узаконення прав критиків на індивідуальне прочитання твору, його оцінку.

IV. Питання оригінальності творення перших українських латиномовних поетик і їх місце в критичній літературі:

а) заперечення оцінки перших поетик як "поетик з других рук", скопійованих з польських аналогів, античних зразків (Л. Білецький, В. Рєзанов);

б) прочитання поетик як оригінальних критичних досліджень вчених XVII ст. (Іваньо І., Маслюк В., Наливайко Д., Сивокінь Г.).

Список основної літератури

1. Сивокінь Г. Давні українські поетики. — Вид-во Харків, університету, 1960.
2. Маслюк В. П. Латиномовні поетики і риторики XVII – першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні. — К., 1983.
3. Сломинський Г. З історії поетик на Україні (XVII-XVIII ст. //Матеріали до вивчення історії української літератури в п'яти томах. — Т. 1. — Давня українська література. — К., 1959.

Список додаткової літератури

1. Пилипюк Н. Київські поетики і ренесансні теорії мистецтв.//Європейське відродження та українська література XIV-XVIII ст. — К., 1993. — С. 75-110.
2. Судима М. Дві античності й українська шкільна драма XIV-XVIIIст. // Європейське відродження та українська література XIV-XVIII ст. — К, 1993. — С. 151-160.
3. Федченко П. М. Літературно-критична думка в Україні від її зародження до середини XIX ст./ Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. — Т. 1. — К., 1996. — С. 5-25.

Текст для обов'язкового опрацювання

1. Довгалецький М. Поетика (Сад поетичний). — К., 1973. — с. 33-41 (розділ перший "Про вступні поняття поетичного мистецтва"); с. 172-200 (розділ третій "Про поезію зокрема, або про види поезії").

Теми рефератів

1. Філософські погляди Г. Сковороди.
2. Основні ідеї і значення праці Н. Буало "Мистецтво поетичне".

ТЕМА № 4

"Значення наукових ідей М. Костомарова для розвитку літературної критики в Україні"

Питання, що виносяться на обговорення:

I. Вплив ідей Г. Гердера, Ф. Шеллінга на світогляд М. Костомарова.

II. Піднесення ідеї вивчення народної поезії в праці "Об историческом значении русской народной поэзии":

- а) необхідність вивчення народної пісні для розуміння історії нації;
- б) погляд на народну поезію як на "відтворення картини життя: духовної, історичної, суспільної".

III. "Слов'янська міфологія" як важливий етап дослідження міфології в Україні:

- а) поезія і міфологія як першооснова літератури;
- б) осмислення сутності фольклорних образів, закладеної в них системи народного мислення і народного укладу життя;
- в) погляд на міф як на початок історії слов'янства, продукт колективної свідомості, закорінений у реальному народному житті.

IV. "Огляд творів, писаних малоросійською мовою" - як перший історико-літературний огляд української літератури:

а) спроба наукового узагальнення ідейно-естетичних принципів нової української літератури;

б) розуміння проблеми народності, усвідомлення окремішності українського народу, його нетотожності з російським;

в) оцінка творів І.Котляревського, П.Гулака-Артемівського, Т.Шевченка;

г) висновок про поширення смаку до української літератури.

V. М.Костомаров про проблему історизму у літературній критиці, вихідні позиції в оцінці минулого.

Список основної літератури

1. Бернштсйн М. Д. Історія української літературної критики. Підручник. — К., 1986.
2. Бернштейн М. Д. Журнал "Основа".
3. Драгоманов М. П. Микола Іванович Костомаров // Драгоманов М.П. Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. — К., 1970. — Т. 2. — с. 134-144.

Список додаткової літератури

1. Михайлин І. Л. Парадокс (М. Костомаров) // Літературна Україна. — 1992. — 4 червня.
2. Шабліовський Е. Справжній Костомаров: До 150 річчя від дня народження видатного українського вченого та письменника // Вітчизна. — 1967. — № 5. — С. 182-192.
3. Попов П., Сухобрус Г. Видатний дослідник фольклору: 150-річчя від дня народження Костомарова // Народна творчість та етнографія. — 1967. — № 3. — С. 24-33.

Тексти для обов'язкового опрацювання

1. Костомаров М. И. Об историческом значении русской народной поэзии. Введение. // Костомаров М. И. Славянская мифология. — К., 1994. — с. 44-49.
2. Костомаров М. И. Славянская мифология. // Там же. — с. 201-235 (раздел "Смысл мифологии славян").
3. Костомаров М.И. Обзор сочинений, писанных на малороссийском языке //Исторія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. — К., 1996. — Т. 1. — С. 194-211.

Тема реферату

1. Світоглядна еволюція М. Костомарова в 1860-1880-і роки.

ТЕМА № 5

" Літературно-критичні погляди І. Франка "

Питання, що виносяться на обговорення:

I. Стаття І. Франка "Література, її завдання і найважливіші віхи" як зразок ранньої літературно-критичної праці І. Франка:

а) дискусія з І. Нечуєм-Левицьким, захист російської літератури і заперечення ідеї "відрубності";

б) розмежування понять "державна московська" і "література російська";

в) критика принципів "реалізму, національності й народності", висунутих

І. Нечуєм-Левицьким;

II. І. Франко про завдання літературного критика в статті "Слово про критику":

а) критика не є керманічем для літературної творчості, "вона мусить бути не догматичною, а аналітичною, не дедуктивною, а індуктивною";

б) завдання критика — "мову чуття перекласти на мову розуму", "бачити в літературних явищах документи певних суспільних процесів";

в) розширення "границь літературної творчості", право на суб'єктивність для письменника й літературного критика.

III. Визначення завдань критики в трактаті "Із секретів поетичної творчості" (розділ "Вступні уваги про критику"):

а) викриття методологічної неспроможності критичних концепцій

Ж.Ф. Ламетра, Г. Бара, М. Добролюбова;

б) погляд на літературну критику як на наукову діяльність.

IV. Значення статті "Інтернаціоналізм і націоналізм у сучасних літературах":

а) ідея посилення обміну культурними цінностями між народами і орієнтація на "свій рідний національний ґрунт" як два найголовніших напрямки сучасного літературного руху в Європі;

- б) проблема літературної моди, таланту;
- в) оцінка доробку Гі де Мопассана, Поля Верлена.

V. Значення літературно-критичної спадщини І. Франка:

- а) енциклопедична широта охоплення літературного процесу;
- б) апробація сучасних європейських методологій літературознавчого аналізу (компаративізму, культурно - історичної, психологічної);
- в) введення світової літератури в коло зацікавлень українського читача.

Список основної літератури

- 1) Бернштейн М.Д. Українська літературна критика 50-70-х рр. XIX ст. — К: Видавництво АН УРСР, 1959.
- 2) Волинський П.К. Методи літературознавчого дослідження в працях І.Франка // Волинський П. К. З творчого доробку. — К., 1973 — С. 230-254.
- 3) Іван Франко — літературний критик. — Львів: Вид-во Львівського університету, 1966.

Список додаткової літератури

- 1) Сидоренко Г.К. Літературно-критична діяльність Івана Франка: Історико-літературний нарис. — К.: Видавництво Київського університету, 1956.
- 2) Поважна В.М. Розвиток української літературної критики у 80-90-х рр. XIX ст.: До проблеми критеріїв і методу: К., 1973.
- 3) Пустова Ф.Д. Іван Франко – теоретик літератури. — К, 1976.

Тексти для обов'язкового опрацювання

- 1) Франко І. Література, її завдання і найважливіші віхи. //Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. — Т. 2. — С. 77-85.
- 2) Франко І. Слово про критику. //Там же — С. 98-102.
- 3) Франко І. Із секретів поетичної творчості (розділ: Вступні уваги про критику). //Там же. — С. 102-110.

- 4) Франко І. Інтернаціоналізм і націоналізм в сучасних літературах.//Там же.
– С. 148-150.

Теми рефератів

- 1) Франко – театральний критик.
- 2) Огляд сучасних літературознавчих досліджень літературно-критичної діяльності І. Франка.

ТЕМА № 6

"Розвиток сучасної літературної критики в Україні"

Питання, що виносяться на обговорення:

- I. Огляд літературознавчих видань Одеського національного університету.
- II. Проблематика публікацій літературних критиків початку ХХІ ст.
- III. Тематика досліджень сучасних літературних критиків діаспори
(М.Павлишин — лауреат премії імені О. Білецького в галузі літературно-художньої критики 1994 р.; Г. Грабович — автор кращої літературно-критичної праці 1997 р.).
- IV. Хроніка культурного життя України за січень-травень 2010 року
(журнали "Слово і час", "Критика", газета "Літературна Україна").

Список літератури

до курсу "Історія української літературної критики"

1. Аверинцев С. С. Античность и современность. – М., 1971.
2. Античная теория языка и стиля. Под общ. ред. О.М. Фрейденберг.— М. — Л., 1936.
3. Ауэрбах Е. Мимесис. Изображение действительности в западно-европейской литературе. — М., 1976.
4. Актуальные проблемы методологии литературной критики: Принципы и критерии: Сб. Статей. — М., 1980.
5. Брюховецький В.С. Специфіка і функції літературно-критичної діяльності. — К, 1986.
6. Брюховецький В.С. Критика в сучасному літературному процесі. — К., 1985.
7. Брюховецький В.С. Силове поле критики. — К., 1984.
8. Бернштейн М.Д. Журнал "Основа" і український літературний процес 50-60-х років XIX ст. — К., 1959.
9. Бернштейн М.Д. Літературна критика // Історія української літератури: У 8 т. — К., 1968. — Т. 3. — С. 82-111.
10. Бернштейн М.Д. Журналістика і критика // Історія української літератури: у 8 т. — К., 1968. — Т. 4. — Кн. 1. — С. 6-187.
11. Бернштейн М.Д. Українська літературна критика 50-70-х років XIX ст. — К., 1976.
12. Бурляй Ю.С. Основи літературно-художньої критики. — К., 1985.
13. Баранов В.И., Бочаров А.Г., Суровцев Ю.И. Литературно-художественная критика: Учебн. пособие. — М., 1982.
14. Бочаров А.Г. Жанры литературно-художественной критики. Лекции. — М., 1982.
15. Бурсов Б.И. Критика как литература. — Л., 1976.

16. Волинський П.К. Літературно-теоретичні виступи в західних землях України в 1830 роках // Рад. літературознавство. — 1957. — № 5.
17. Волинський П.К. Теоретична боротьба в українській літературі (перша половина ХІХ ст). — К, 1959.
18. Волинський П.К. Методи літературознавчих досліджень в працях І.Франка // Волинський П. К. З творчого доробку. — К., 1973.
19. Герасим Я. Культурно-історична школа в історії української фольклористики. — Львів, 1999.
19. Гудзій М.К. Олександр Іванович Білецький. — К., 1959
20. Гольденберг Л.І. Бібліографічні джерела українського літературознавства: Путівник. Навч. посібник для ун-тів, педінститутів, ін-тів культури, 2-е. Вид. — К., 1990.
21. Драгоманов М.П. Микола Іванович Костомаров // Драгоманов М.П. Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. — К., 1970 . — Т. 2. — С. 134-144.
22. Дорошенко І.І. Іван Франко — літературний критик. — Львів, 1966.
23. Дорошенко І.І. Українська журналістика і критика другої половини ХІХ ст: Лекції з курсу "Історія української журналістики і критики" для студентів філологічних факультетів. — Львів, 1955.
24. Дорошкевич І.І. Ол. Драгоманов в українській критиці // Життя й революція — 1926. — Кн. 2-3. — С. 57-68.
25. Комишанченко М.П. Літературна дискусія 1873-1878 рр. на Україні. — К., 1958.
26. Егоров Б.Ф. О мастерстве литературной критики: Жанр, композиция, стиль. — Л.: 1980.
27. Історія української літературної критики: дожовтневий період.— К., 1988.
28. Іщук А.Ю. З історії розвитку науково-критичної думки // Іщук А.Ю. На шляху поступу. — К., 1968.
29. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці, 2001.

29. Маслюк В.П. Латиномовні поетики і риторики XVII – першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні. — К. : Наукова думка, 1983. — 234 с.
30. Методологические проблемы современной литературной критики. — М.: Мысль, 1976. — 350 с.
31. Нефедов Н.Т. История зарубежной критики и литературоведения. — М.: Высш. шк., 1988. — 272 с.
32. Пасічний В.О. Розвиток теоретико-літературної та естетичної думки у XIX – першій половині XX століття. — Х.: Вища шк., 1974. — 151 с.
33. Сивокінь Г.М. Давні українські поетики. — Х.: Вид-во Харків, ун-ту, 1960. — 107 с.
34. Современная литературная критика: Вопросы теории и методологии. Сб. Статей. — М.: Наука, 1977. — 272 с.
35. Українська література в російській критиці кінця XIX — початку XX ст. — К.: Наук. думка, 1980. — 416 с.
36. Шаховський С.М. Критика і літературний процес. Нарис. — К.: Дніпро, 1976. — 135 с.
37. Поважна В.М. Розвиток української літературної критики у 80-90 роках XIX ст.: До проблеми критеріїв і методу. — К: Вища шк., 1973. — 268 с.
39. Пустова Ф. Д. Іван Франко — теоретик літератури. — К.: 1976. — 144 с.
40. Сидоренко Г.К. Літературно-критична діяльність Івана Франка: Іст.-літ. нарис. — К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1956. — 75 с.
41. Кирилюк Є.П. Новаторство О.І. Білецького в дослідженнях нового українського письменства // Теория и история литературы (К 100-летию со дня рождения академика А.И. Белецкого) — К., 1985. — С. 179-187.
42. Пономарьов П.П. Українська літературна критика кінця XIX - початку XX століть: Конспект лекцій з курсу історії української критики. — Ужгород: Вид-во Ужгород. ун-ту, 1965. — 79 с.
43. Лещенко П.Я. Перші спроби літературної критики (Огляд Харків. журналів першої чверті XIX ст.: "Харьковский Демокрит ", "Украинский

вестник", "Украинский журнал") // Рад. літературознавство. — 1961. — № 6.
— с. 108-115.

44. Федченко П.М. Літературна критика на Україні першої половини ХІХ ст.
— К.: Наук, думка, 1982. — 381 с.

45. Ястребов Ф. Революционные демократы на Украине. Вторая половина 50-х
— начало 60 годов ХІХ ст. — К.: Изд-во АН УССР, 1960. — 272 с.

З М І С Т

Передмова.....	3
----------------	---

ТЕМА № 1

"ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ЯК НАУКА".....	7
Питання, що виносяться на обговорення.....	7
Список основної літератури.....	8
Список додаткової літератури.....	9
Тексти для обов'язкового опрацювання.....	9

ТЕМА № 2.

"ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНА ДУМКА АНТИЧНОСТІ. ІДЕЇ ПЛАТОНА І АРИСТОТЕЛЯ"	10
Питання, що виносяться на обговорення	10
Тексти для обов'язкового опрацювання	11
Список основної літератури.....	11
Список додаткової літератури.....	11
Теми для рефератів.....	11

ТЕМА №3

"МІСЦЕ ПЕРШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЕТИК У РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ В УКРАЇНІ XVII-XVIII СТ."	12
Питання, що виносяться на обговорення	12
Список основної літератури	12
Список додаткової літератури.....	12
Текст для обов'язкового опрацювання	14
Теми рефератів	14

ТЕМА №4

**"ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ІДЕЙ М.КОСТОМАРОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ
ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ В**

УКРАЇНІ"	14
Питання, що виносяться на обговорення.....	14
Список основної літератури.....	15
Список додаткової літератури.....	15
Тексти для обов'язкового опрацювання.....	16
Тема реферату.....	16

ТЕМА №5

"ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНІ ПОГЛЯДИ

І.ФРАНКА"	17
Питання, що виносяться на обговорення.....	17
Список основної літератури.....	18
Список додаткової літератури.....	18
Тексти для обов'язкового опрацювання.....	18
Теми рефератів.....	19

ТЕМА №6

"РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ

В УКРАЇНІ"	19
Питання, що виносяться на обговорення.....	19
Реферати.....	19
Список літератури до курсу "Історія української літературної критики"	20

Навчальне видання

"Історія української літературної критики"

*Методичні рекомендації до проведення практичних занять
для студентів денного відділення філологічного факультету
(спеціальність "УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»)*

ПЕХА Марина Петрівна

Видано в авторській редакції

Підп. до друку 15.12.2010. Формат 60x84/8.
Гарн. Таймс. Тираж 25 прим.

Видавництво
Одеського національного університету
імені І.І. Мечникова,
65082, м. Одеса, вул. Єлісаветинська, 12, Україна
Тел.: (048) 723 28 39